

SZERDA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre... 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre... 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG-ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetések és hirdetések a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

Megnehezült az idők járása fölöttünk.

Gróf Széchenyi Miklós püspök nagybójtai pásztorleveléből.

Megnahezült az idők járása nemze-
 tünk fölött is. A világháború nemcsak
 mérhetetlen anyagi és véráldozatot ki-
 vánt eddig is tőlünk, hanem a lelki s
 társadalmi élet terén is oly mozgalma-
 kat vetett felszínre, oly eszmékkal te-
 litette meg a küzdő világot, barátot és
 ellenséget egyaránt, hogy azokkal fog-
 lalkoznunk s a hívő katolikus népet
 azokról tájékoztatnunk nemcsak fon-
 tos érdekünk, hanem életbevágó köte-
 lességünk.

A háborús évek folyamán máskor
 is szót emeltem, hogy titeket, Krisz-
 tusban szeretett hűveim, a válságos
 időkkel kapcsolatban keresztény hi-
 tünkbeli fakadó kötelességeitek, ki-
 vált a krisztusi szeretet, áldozatkészség
 és önmegtagadás erényeinek a gyakor-
 lására figyelmeztesselek. Amikor Isten
 irgalmasságában bizva, reméljük, hogy
 a béke angyala mégis csak le fog szállni
 erre a földre, főpásztori kötelességem-
 nek ismerem, hogy figyelmezteteket a
 béke nem kevésbé nagy és fontos
 munkájára felkeltsem. Mert a harctere-
 ken velünk szemben álló ellenségein-
 ken kívül *ujabban belső ellenség is
 jelentkezik*, nem kisebb az előbbinél
 s minden eszközt meg kell ragadnunk,
 nehogy amíg külellességgel megküzd-
 ünk: fölöttünk a belső ellenség dia-
 dalmaskodjék.

Amikor erről szólok hozzátok, bi-
 zom Istenünk segítségével és kegyel-
 mében, hogy hűséges keresztény ma-
 gyar népünk szívében e főpásztori in-
 telmem kedvező fogadásra és gyümöl-
 csöző talajra talál.

A háború hatása a lelkekre.

Tagadhatatlan, hogy a világháború az
 emberiség nagy részének gondolkodásában
 és lelkületében — kivált az első esztendő-
 ben — jótékony elváltozásokat hozott létre.
 Az embereket közelebb hozta Istenhez és
 még azok is, akik eddig keresztény mivól-
 tikkal és kötelességeikkel tisztában nem
 voltak, azokkal nem törődtek, a folytonos
 élet halálküzdőlemben megtanulták, hogy Isten
 az élet és halál ura, megtanultak imád-
 kozni, szívüket Istenhez emelni, bűneiket
 megbánni s a keresztény hősi lelket Isten
 kegyelmével folyton ébren tartani.

A háború az itthonmaradtaknak lelkére
 is áldásos hatással volt. A krisztusi szeretet
 és áldozatkészség, a buzgó imák és ájtato-
 ságok, a nélkülözéseknek és csapásoknak
 keresztény önmegtagadással való elviselése, a

munkaerő fokozottabb megfeszítése mind
 épületes jelenségei voltak a háborús életnek.

Ezzel szemben azonban, kivált újabb
 időkben, olyan tünetek mutatkoztak, amelyek
 méltán aggodalmat keltenek. A háború a
 házasságokat hosszabb időre, évekre eltávolí-
 totta egymástól, ami a házassági kötelék,
 szeretet, hűség meglazulására vezetett. Az
 ifjuság, nélkülözvén az atyai vezető kéz és
 szigorúság fegyelmét, sok helyütt az isko-
 lának áldásos és lélekfejlesztő művelését is,
 a fegyelmezetlenség, engedetlenség és er-
 kölcstelenség utjaira tévedt.

A háború forratagában keletkezett az a
 forradalom, amely a hatalmas orosz cári
 trónt elsodorta, vallást nem ismerő s a te-
 kintélyt és szerzett jogokat lábbal tipró el-
 veivel az óriás birodalmat nemcsak egysé-
 gében bontotta meg, hanem a szabadságnak
 rosszul értelmezett jelszavával társadalmát is
 veszedelmes lejtőre állította. Azok az álpró-
 féták pedig, akik ellenségeinknél e bomlasztó
 belháborút előidézték, *nemzetközi szervezett-
 ségükkel utat keresnek hazánkban is*, mert
 vallástalan és nemzetietlen elveik terjeszté-
 sére a mai nehéz időknél alkalmasabb pillá-
 natot keresve sem találhattak. A szabadság
 és jogegyenlőség tetszetős jelszava alatt a
 legféltelenebb engedetlenséget, vallástalan-
 ságot, jogfosztásokat, erkölcstelenséget és
 hazafiatlanságot hirdetik.

Hamis próféták.

E hamis próféták vajmi keveset töröd-
 nek amaz óriási áldozatokkal, amelyeket
 nemzetünk a világháború folyamán saját lé-
 tének fentartása végett hozott, ők a szabad-
 ság és jog cégére alatt az utolsó s minden
 eddiginél nagyobb áldozatot: keresztény hi-
 tünk feláldozását követelik. Igen jól tudják
 ugyanis, hogy nemzetünk addig erős, amíg a
 ker. hitnek sz. István királyunk által megve-
 tett alapjain megmarad. Mihelyt azonban azt
 a sziklaalapot meggingatni s felrobbantani si-
 kerülne, mi sem áll többé utjában annak,
 hogy fölülkerekedjék az a szellem, mely
 Istent, hazát, királyt megtagad.

Nyitott szemmel kell megfigyelnünk a
 körülöttünk mutatkozó jelenségeket és ve-
 lük szembe kell szállanunk, hogy mindazt,
 amit hős fiaink karddal és életük árán
 megvédelmeztek továbbra is megtartha-
 suk. A visszavonulás, a nemtörődés itt
 egyetértelmű lenne a vereséggel, az elpusz-
 tulásal.

Az első kérdés, miről ismerjük meg a
 hamis prófétákat? Krisztus Urunk azt
 mondta önmagáról: én vagyok az út, az
 igazság és az élet és én vagyok az ajtó.
 Aki én általam megyen be, üdvözülni; aki
 nem az ajtón megyen be, orzó az és lator.
 (Ján. 10. 1.) Azok tehát, akik Krisztus nél-
 kül, sőt ellenére akarnak új társadalmat lé-
 tesíteni, még ha báránybőrbe öltöznek is,
 csak farkasok, hamis próféták lehetnek.

A Krisztusban való hit sohasem volt az
 igazi szabadságnak ellensége, sőt két ez-

redév tanubizonysága szerint a szabadság-
 nak legerősebb támasza s biztosítója volt.
*A Krisztusi hit sohasem volt ellensége a
 jogegyenlőségnek, sőt annak mindenkor
 rendületlen hirdetője s apostola volt.* Csak-
 hogy a ker. hiten alapuló jogegyenlőség
 nem a tekintély elvetése, nem jogfosztás és
 a társadalmi rend felkavarása, hanem az
 isteni tekintély elvének alapján áll. Nincs
 hatalmasság, hanem csak Istenből, a melyek
 pedig vannak, az Istentől rendeltettek. (Rom.
 13. 1.) Az Isten által rendelt tekintély alap-
 ján épült fel a keresztény társadalom, annak
 minden kulturája s összes intézményei. Aki
 tehát az isteni s Isten által rendelt egyéb
 tekintélynek, hatalomnak ellenszegül, azt
 lerombolni s annak romjain új társadalmat
 akar építeni, az homokra épít s alkotmányát
 a tenger hullámaira írott törvényekkel akarja
 fenntartani.

Az egyház sohasem volt ellensége a jog-
 gok természetes fejlődésének és kiterjeszté-
 sének, de mindenkor hangoztatta, hogy a
*jogkör tágulása a vele járó kötelességek
 és felelősség növekedését is jelenti.* Azért
 amily mértékben tágul az emberek jogköre
 és megnövekszik cselekvési szabadságuk,
 olyan mértékben kell, hogy szigorubban szá-
 bályozza az ember cselekvését a hit és az
 erkölcs. Akik tehát a jogok kiterjesztését
 kötelességek nélkül hirdetik és a jogkiter-
 jesztését a keresztény erkölcsi rend felbori-
 tásával akarják megvalósítani, azok hamis
 próféták, akik megbonthatják a társadalmi
 rendet a nélkül, hogy ujat, vagy jobbat te-
 remteni tudnának.

Védekezés a támadások ellen.

Ezekkel szemben kell keresnünk a véde-
 lem eszközeit. A védelem módját és eszkö-
 zeit pedig ott kell keresnünk, a hol tá-
 madnak.

Ellenségeink leghatalmasabb fegyvere a
sajtó. Ezzel szemben csak egyetlen védelmi
 eszközünk lehet: a keresztény, hithű sajtó-
 nak minden lehető módon való támogatása
 és a rossz, keresztényellenes sajtó termékei-
 nek házainkból, családaink köréből való ki-
 küszöbölése.

Ellenségeink másik fegyvere a *keresz-
 tény családi életbe való beavatkozás*, a há-
 zassági kötelék meglazítása s az ugynevezett
 szabad házassági élet hirdetése. Ezzel szem-
 ben a ker. hívőknek védelmi fegyvere: a
 békés családi otthon, a hitvesi hűség és sze-
 retet minél gondosabb ápolása, az egyetér-
 tés, béketűrés, egymásnak testi-lelki támo-
 gatása s a gyermekeknek isteni félelemben
 való nevelése. A keresztény családi élet
 nyújt örömet, kárpótlást és vigasztalást a
 külső világban ért szenvedésekért, békét és
 megnyugvást Isten akaratában, pihenést a

napi gondok és munka fáradalmi után, s ha a római anya büszkén mutatott fiaira, hogy ezek az ő kincsei, a keresztény szülő még jogosabban mutathat családi otthonára, ha benne szeretet, béke és istenfélelem lakozik.

Ellenségeink harmadik fegyvere az ifjúságnak behálózása és saját veszedelmes céljaira való felhasználása, jól tudva azt, hogy e jövő nemzedéktől fog a nemzet jövő sorsa függeni. Az ifjúságnak a ker. hitben való nevelése s megőrzése, tehát éppen a keresztény nemzeti jövő biztosítása szempontjából szükséges, kivált abban a korban, melyben lelke, mint a viasz, minden külső benyomás iránt legfogékonyabb. Szomorú tapasztalatok mutatják, hogy az ifjúság magára hagyatva a lelketlen ámitók csábításainak ellentálni képtelen s a szabadság teteszetős cégére alatt templomot, Istent, jó erkölcsöt, vallást elhanyagol s a test és lélek mérgező eszmék martalékká válik. Az ifjúság lelkének helyes irányításánál természetesen legelső sorban a szülők jó példája bír legnagyobb sullyal, akik élő keresztény hitük gyakorlása, a templom látogatása, a szentségek vétele, tisztességes barátkozás, jó könyvek olvasása és keresztény családi otthonokkal gyermekeiket is a jó példa követésére készítik. De nem kevésbé fontos a ker. ifjúsági egyletek létesítése és támogatása is.

Mindezek az eszközök főképp nemzetünknek szellemi megerősítésére, lelki egyensúlyának megőrzésére, hitének és erkölcsének a megvédélmezésére szolgálnak. De korántse higgyük, hogy az egyház híveinek földi jólétéről megfeledkezik és hogy egész munkássága abban merül ki, hogy az élet nyomorúságával és viszontagságaival küzdőket az örök étellel biztatja. Az egyháznak Krisztus Urunktól nyert hit- és erkölcsstana az embereket a ker. társadalom rendjének keretébe illeszti akkép, hogy jogokat juttat nekik a kötelességekkel együtt, melyek a jogokkal természetesen egybekapcsolódnak. Amikor kötelességévé teszi az embernek, hogy arcának verejtékével keresse meg a kenyerét, egyttal jogot ad hogy elvegye munkájának megérdemelt jutalmát, jogokat nyújt, melyek a tisztességes munkát a munkaadó lelketlen kapzsisága ellen megvédélmezi és égbekiáltó bűnnek bélyegzi azt, ha valaki visszatartja a munka megérdemelt béréit.

Egységben az erő!

De az egyház még tovább megy. Tudjuk, hogy ellenségeinknek legnagyobb ereje az egységben, egyetértésben s egymás kölcsönös támogatásában rejlik. Nemzetközi szövetséget alkotnak egymás közt és minden lépésük, cselekedetük egységes, öntudatos. Mig sajnós a keresztények óriási többsége oldott kéveként szanaszét hever, egymásról tudomást is alig vesz, vállvetett kölcsönös működésről, támogatásról pedig alig szólhatunk.

Pedig az egyesülésben van az erő, mely egymáshoz való tartozandóságunkat fejleszti, egymás támogatását lehetővé teszi, a keresztény öntudatot erősíti s az egész keresztény társadalmat egységessé, hatalmassá teheti. Az egyesülést pedig az egyház mindenkor támogatta, amint azt X. Pius pápa is hirdette.

A külföld, nevezetesen Németor-

szág, Anglia, Belgium és Svájc e téren bámulatossá sikereket tudnak felmutatni. Ahol a szövetkezetek virágoznak, ott az uzsora, a szegénység munkaerejének kizsákmányolása ismeretlen, ellenben a nép jólétnek és virágzásnak örvend.

Országunk első sorban földmivelő ország s anyagi felvirágzásának alapja a föld. A kié a föld, azé a jövő. A magyar földnek szeretete tehát szorosán egybekapcsolódik hazánk fennmaradásának és független létének biztosításával. A magyar földnek, melyet apáink vérükkel szereztek, védélmeztek és fentartottak egy évezreden át, magyar kezekben való megmaradása tehát életérdeke, mert csak e föld birtokában őrizhetjük meg nemzeti mivoltunkat, szabadságunkat és keresztény magyar kulturánkat. Ennélfogva e földnek szeretete, gondozása s az eddigénél is szorgalmasabb, okszerűbb művelése nemcsak anyagi jólétünk biztosítékait és a háborúval reánk háramló óriási terhek és áldozatok elviseléséhez szükséges eszközöket nyújtja és teremti elő, hanem belőle a mai világfelfordulás után is új életet, új friss magyar vért és erőt merítünk. Ha a magyar nemzet fiai e föld védelmében nem sajnálták legnagyobb földi kincsüket, életüket feláldozni, kétségkívül nem fognak visszariadni a fokozott munkától sem, mellyel az oly drágán megvédélmezett földet a jövőben is meg tarthatják.

Az nem lehet, hogy annyi szív
hiába onta vért,
S keservben annyi hű kebel
szakadt meg a honért.

A rajtakapott varázslónő.

Középesen Magyar Anna, egy csinos oláh leány, azt szerette volna, ha vőlegénye a harctérről hazajöhetett volna. Meghallotta az epedő szűz óhajtását Gerebenes Mari s felkereste a busuló leányt.

— Hazahozatom én a szerelmesét a szellemekkel s meggyógyítom a beteg szívét, mondotta a leánynak, csak hozzon finom piros ruhát és sok pénzt.

— Mire kell a ruha? kérdezte a leány.

— Hát fényképeztetni magamat, hogy a szellemek engedelmessékedjenek.

A báva leány vitte a piros rokolyát, meg a többi holmit Gerebenesnek, de a vőlegény csak nem jött haza. Feljelentette hát a varázslót a csendőrségnél s a törvényszék Seress Barna tanácselnök vezetésével tegnap ítélte Gerebenes Mari felett. A bíróság tagjai voltak: Stachó Károly és Vajnovszky Vince bírók, jegyző Halmai Gyula dr, a vádat Medvigy István királyi ügyész képviselte.

Gerebenes Mari beismeri a csalást. Inkább így keres pénzt, minthogy azt lopja.

A bíróság 2 havi fogházra ítélte a varázslónőt. Az ítélet jogerős.

Az ítélet kihirdetése után a bíróság kiutalta a tanuk díjait. Középesről csak a kocsis a vasuti állomásig 40 koronába került; egy-egy tanu 60—70 koronát kapott.

Drága tanuk.

A munkapárt az ipari munkások választói jogáról.

A választójogi bizottság ülése.

Budapesti tudósítónk telefonálja: A választójogi bizottság ma folytatta tanácskozását. Az ülésen Polónyi Géza röpiratokat osztogatott, melyeknek ez a címe: A választójog hatása a felekezetekre.

Az ülést Beöthy László nyitotta meg mire Vázsonyi Vilmos jelentést terjesztett elő.

Ezután Rónay Jenő munkapárti ismertette és indokolta külön választójogi javaslatát.

Vargha Gyula (munkapárti) előbb statisztikai szempontból bírálja a javaslatot s kifejti, hogy óvatosságnak kell lenni a szakmunkások, a mezőgazdasági munkások és a harcosok választói jogánál, amelyeket aggályosnak tart. A nőt nem szabad elszakítani hivatásától. A nők választói joga a hideg északról terjedt el s nem kívánja, hogy a magyar nők is sivar, Nórák legyenek. A javaslatot általánosságban elfogadja, részleteiben nem s kész inkább hóhérvárd alá menni, mint a javaslatot jelen alakjában elfogadni.

Náray Lajos szerint a nemzetiségektől való félelem nem lehet akadály a demokráciának. A nemzetiségek ellen más eszközöket is lehet találni: erős centralizációt, a közigazgatás államosítását. Az államosítás és a választói jog között szoros a nexus. Feltétlen hiva a titkos szavazásnak s ebben kompromisszumos megegyezést óhajt a két felfogás között. Megadja a nőknek a szavazati jogot, a hadiözvegyeknek nem.

Vázsonyi Vilmos: Nem érti, miért kifogásolta Vargha Gyula a javaslatot, mikor az összes írni és olvasni tudók és az ezek közül választói jogban részesülők között kicsiny a különbség. A magyarul írni és olvasni tudást alapul venni nem lehet, azért sem, mert rágalmazó hadjárat folyik a javaslat ellen, hogy a nemzetiségeket kizárja a választói jogból. A vidéken nem probléma a választók összeírás, ott mindenkit ismernek, egyedül csak a fővárosban az. Szívesen fogad minden kritikát.

Iklódi Szabó János (munkapárti) kifejti reményét, hogy a kérdést közmegnyugvársra el lehet intézni. Az egész munkapárt osztja Vargha Gyula álláspontját s ezzel együtt ő is, ami az ipari munkások választói jogát illeti. A választói jog és az államosítás között szoros az összefüggés. A titkosság kérdését a területi beosztással együtt kívánja megoldani. A nőknek választói jogot adni helytelen. A javaslat a szelekció elvét akarja érvényesíteni, ezen megfelelő változtatást óhajt.

Az ülés egynegyed 3-kor végződött. Ma folytatják.

* Ne dobja ki pénzét új ruháért, mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

Mi lesz Romániával?

Budapest, február 12. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Antonescu párisi román követ a *Petit Journalban* megerősíti azt a hírt, hogy Németország ultimátumot intézett Romániához s hogy Bratianu lemondott. Ugyanebben a lapban Trahidescu román szenátor kijelenti, hogy Románia békekötése teljes meghódolást jelentene.

Stockholmból jelentik: Bratianu lemondása kapcsán oly hírek is érkeztek, hogy a trónörökös javára Ferdinánd király is lemondott. A hír még megerősítésre szorul. A megalakult besszarábiai parlament tagjai proklamációt bocsátottak ki, melyben közlik, hogy a besszarábiai köztársaság egyesülni óhajt a román köztársasággal.

Genéből jelentik: a *Petit Parisienne* a párisi román követ kijelentette, hogy a román béke érdekeit az orosz árulás súlyosan érinti. Lázás feszültséggel várják a jasi kormány döntését.

Rizov bolgár követ kijelentette, ha Románia megszállja Besszarábiát és Dobrudsát átengedi Bulgáriának a bolgárok ebbe szívesen adják beleegyezésüket, mert Romániának joga van Besszarábiához.

Romániának is be kell adni a derekát.

Budapest, február 12. (Saját tudósítónktól.) Bécsi illetékes helyen arra a kérdésre, hogy mi történik Romániával a különbéke s a háború befejezése után, ezt felelték: Oláhországgal szemben a várakozás álláspontjára helyezkedünk. Rábizzuk, hogy levonja az ujonnan támadt helyzet következményeit. Ha ezt nem tenné, kényszeríteni fogjuk rá.

Egy intervjúban Avarescu kijelenti, hogy Oroszország magatartása folytán nem lehet komolyan gondolni arra, hogy Románia ellentállhasson a központi hatalmaknak.

Bernből jelentik, hogy ha Románia vonakodnék a békét megkötni, Németország meg fogja fenyegetni. Azt hiszik, hogy Avarescu az orosz példára egyszerűen beszünteti a háborút.

Harcias hangulat Oroszországban.

Budapest, február 12. (Saját tudósítónktól) Berlinből jelentik: Az alldeutsch sajtó egyértelműleg azt követeli, hogy Németország a bolsevik kormánynak azonnal mondja fel a fegyverszünetet és nyomban kezdje meg az ellenségeskedést, ha Oroszország a megszabott időn belül nem fogadja el a német feltételeket. A nagynémet lapoknak cikkeiből az a felfogás tükröződik, hogy Trockij tovább is folytatni szándékozik eddigi kétszínű politikáját.

A lengyelek megbuktatták az osztrák kormányt.

Budapest, február 12. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A lengyel képviselőket elkeserítette az ukrajnai szerződés 2. pontja. Ezért a két lengyel miniszter kilépett a kabinetből. A lengyelek ellenzékbe mentek s mivel így a kormány nem rendelkezik többséggel, Seidler a császárnak a parlament feloszlátását s új választások kiírását fogja javasolni.

A hadifoglyok haza jönnek Oroszországból.

Budapest, február 12. (Saját tudósítónktól.) A *Freundenblatt* mai cikkében megállapítja, hogy Trockij nyilatkozata után a központi hatalmak háborúja Oroszországgal ténylegesen véget ért. Hadifoglyainkat Oroszországból formális béke nélkül is haza engedik s a szabályozott békeforgalom gyors visszatérésére is számítani lehet. A hadifoglyok és polgári internáltak kicserélésére, továbbá a gazdasági kérdések rendezésére kiküldött albizottságok tovább tárgyalnak az orosz kormány küldöttével. A központi hatalmak megbízottai e célból még Péterváron maradnak.

Sonnino és Orlando összekülönbözése.

Budapest, február 12. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Az olasz kamara legközelebbi ülésén Sonnino és Orlando beszédet mondanak. Kettőjük között nézeteltérés támadt, Sonnino ugyanis a magyar-osztrák monarchia integritását védi, míg Orlando miniszter azt feldarabolni kívánja.

A bresztlitovszki tárgyalások befejeződtek.

Eudapest, február 12. A Magyar Távirati Iroda jelenti Bresztlitovszkból február 11-én.

A Bresztlitovszkban tartott béketárgyalásokra kiküldött diplomáciai missziók ma este aucsubeszédet tartottak. Czernin gróf külügyminiszter ez alkalommal a közép-európai hatalmak küldöttségei és az ukrán képviselők nevében beszédet mondott, a melyben megköszönte Lipót bajor herceg tábornagnak a keleti főparancsnokság részéről tsnusított vendégszeretetet. A tábornagy meleg szavakkal felelt a külügyminiszternek és kiemelte a Bresztlitovszkban létrehozott békés munka jelentőségét.

A mai és a holnapi nap folyamán valamennyi delegáció elutazik innen.

Harcok

a Hétközség fensikján.

Budapest, február 12. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Nem volt nagyobb harci tevékenység.

A Hétközség fensikján és a Monte Asolone területén élénk volt a tüzérségi tevékenység. Csapatunk Vaj Stagnatól északra az ellenséget kivetették állásaikból. Ez alkalommal hat tisztet és százhetven főnyi legénységet foglyul ejtettek.

A vezérkar főnöke.

Az orosz és a román fronton a helyzet változatlan.

Berlin, február 12. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht trónörökös hadcsoportja. — Az arcvonal számos pontján tüzérségi tevékenység. Gyalogsági osztagaink St. Quentin-től délre és a Maas keleti partján a Corriere erdőben eredményes felderítő vállalkozásokat hajtottak végre és foglyokat ejtettek.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja. Flirey és a Moset között tüzérségi és aknavetőharc, amely ma regge különösen Remenauville vidékén erősödött.

Keleti harctér.

A nagyoroszokkal és a románokkal szemben álló arcvonalon a katonai helyzet változatlan.

Olasz harctér.

A Hétközség fensikján egész nap élénk tüzharc. Osztrák-magyar csapatok a Sasso Rosso déli lejtőjén helyi támadásban megtisztítottak ellenséges támaszpontokat és hat tisztet, százhetven főnyi ellenséget foglyul ejtettek.

Ludendorff, első főszállásmester.

Czernin utazása.

A Magyar Távirati Iroda jelenti február 11-iki kelettel Breszt-Litovszkból: Czernin kíséretével ma délután elutazott és 13-án, szerdán délután 3 órakor érkezik Bécsbe.

Mit tárgyal a városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön tartja rendes közgyűlését.

A tárgysorozatba felvett ügyek között van néhány érdekesebb dolog, amelyeknél bizonyára lesznek felszólalások.

Mindjárt a közgyűlés elején betérjeszti a tanács Wekerle Sándor miniszterelnök leiratát, amelyben az új kormány tagjainak kinevezését tudatja. A tanács javasolja, hogy a közgyűlés bizalommal üdvözölje az új kormányt.

Ha ennél a tárgynál vita lesz, ez eltolja az ülés elejétől a választásokat. Ugyanis ezen közgyűlésen tölti be a törvényhatóság az ujonnan szervezett két árvaszéki ülnöki állás és az ezen választás által esetleg megüresedő fogalmazói állást.

Egyik érdekes pontja lesz a közgyűlésnek a polgármester által felvetett kérdés folytán készült tanácsi javaslat, amelyben a háború végével a közigazgatásra váró feladatok programmszerű megállapítására egy bizottság kiküldését proponálják.

A tárgysorozat különben a következő:

1. A polgármester havi jelentése.
2. Ugron Gábor lelépő magyar kir. belügyminiszter bucsúirata.
3. Mezössy Béla lelépő m. kir. földmivelésügyi miniszter bucsúirata.
4. Dr Wekerle Sándor m. kir. miniszterelnöknek a m. kir. kormány kinevezéséről szóló leirata és ezzel kapcsolatban Tóth János kinevezett m. kir. belügyminiszter, Sztéryny József m. kir. kereskedelemügyi miniszter és Windischgrätz Lajos herceg közéleti miniszter leirata, mellyel kinevezésüket tudatják.
5. A kereskedelemügyi miniszter ur leirata a bérkocsi viteldij jóváhagyása tárgyában.
6. A tanács a jóváhagyott vigalmiadó szabályrendeletet meghirdetés végett javaslatára kapcsolán betérjeszti, ezzel kapcsolatban Waiszlovich Gyula th. biztagnak a vigalmiadó felemelése iránt beadott indítványát bemutatja.
7. Az ujonnan szervezett két új árvaszéki ülnöki állás és az előlépés folytán esetleg megüresedő állások választás után való betöltése.
8. Liptóvármegye és Szeged sz. kir. város támogatás végett megküldött felirata a párbajvétség kivételes enyhe elbírálásának megszüntetése tárgyában.
9. Pozsony város támogatás végett megküldött felirata a hadifoglyoknak intenzivebb kihasználása tárgyában.
10. Biharvármegye az anya- és csecsemő védelem szervezése tárgyában küldött feliratát támogatás végett megküldi.
11. A tanács javaslata a háború után a helyi közigazgatásra váró feladatok programjának kijelölésére bizottság kiküldése tárgyában.
12. A hadisegély felszólamlási bizottság alakítása.
13. A közéletmezésre felügyelő bizottság javaslata a közigazgatási alkalmazottak részére a városi pénztár terhére megszavazott 35 százalékos háborús segély kedvezményének az élelmezési alkalmazottakra leendő kiterjesztése tárgyában.
14. A tanács javaslata a Diana fürdő használható állapotba való hozzászához szükséges költségek megszavazása tárgyában.
15. A kéményseprő mesterek munkabér felemelése iránti kérelme.
16. Az Uri utcai lakosok kérelme az Uri utcának Pázmány Péter nevére leendő elnevezése tárgyában.
17. A tanács javaslata özv. Grünberger Adolfiné kártalanítása ügyében.
18. A tanács javaslata Eleméry Ferenc tanácsnok és Báthory László th. rendőrkapitány működési pótlékának fedezete ügyében.
19. A tanács jelentése Schenkengyel Sándor csatorna-felügyelő részére folyósított helyettesítési díj tárgy.
- 20—23. Családi pótlék iránti kérelmek.

24. Hegedűs Lajos kegydíj iránti kérelme.
25. Dr Rezső Mór indítványa Novák János adópénztárnoknak 40 éves szolgálata betöltése alkalmából való megjutalmazása tárgyában.
26. Ujfalussy Zoltán irnok nyugdíjazása iránti kérelme.
27. Magyary Endre posta és távirta főtiszt kérelme községi kötelékbe való felvétele tárgyában.
28. Szabadságidő iránti kérelem.

A választók írás-olvasás vizsgája.

A polgármester felhívása.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913. XIV. t. c. 6. §-a értelmében annak a választási kort elért férfinemhez tartozó magyar állampolgárnak is van választói joga, aki az ezen törvényszakaszban felsorolt különös feltételek valamelyikén kívül írni-olvasni tud anélkül, hogy a törvény 5. §-ában meghatározott elemi népiskola 6. osztályát vagy az ezzel a választási jogosultság szempontjából legalább egyenlő értékű más iskolai osztályt vagy más tanfolyamot elvégzett volna.

Az ilyen egyének azonban csak akkor vehetők figyelembe a választási jog szempontjából, ha írni meg olvasni tudásukat az ennek megvizsgálására alakított bizottság előtt igazolni tudják. Ezekon kívül a felek az írni-olvasni tudást még az összeíró küldöttségek előtt is igazolhatják, egyéb bizonyítási módot azonban a törvény nem szabályoz. Az írni és olvasni tudást a jegyző, vagy a községi előjáróság által kiállított bizonyítvánnyal igazolni nem lehet.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága 1218—1915. kb. sz. határozatával az 1184—1914. eln. sz. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteri körrendelet 9. §-a értelmében az 1918. évre megalakította ezen bizottságot, amely bizottság az idézett körrendelet 12. §-a alapján a f. évi február hó 26-ik napján kezd meg működését.

Amidőn erről a körülményről a város területén lakó mindazon polgárokat, akik a jelen hirdetés első bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelnek, értesítem, nem mulaszthatom el, hogy nyomatékosan fel ne hívjam az érdekelték figyelmét a választói törvény azon liberális intézkedéseire, mely szerint a szellemi census minimumát képező írni-olvasni tudást igazolni képes egyéneknek is megadja a választói jogosultságot. Ma már különösen a városi lakosság a fejlettebb élet követelményeinek megfelelőleg írni-olvasni általában tud, mégis nagy a száma azoknak, akik megfelelő iskolai bizonyítvánnyal különböző körülményeknél fogva nem rendelkeznek. Nem akarja tehát ezeket a törvény elűtni attól, hogy legszebb állampolgári jogaik gyakorlásától meglegyenek fosztva, ha nem ellenkezőleg célzata az, hogy az általa megvont kereten belüli mindenki nehézség nélkül hozzájuthasson az őt törvényről fogva megillető választási joghoz. Ebből folyólag Nagyvárad város hatósága gondot fordít arra, hogy a választói jogosultság előfeltételeinek igazolása az érdekelt közönség részére a lehető legszelebbebb határig megkönnyíthessék.

Oly esetben tehát, ha az írni-olvasni tudás valamelyes iskolai bizonyítvánnyal nem igazolható, a hatóság a jelentkező írni-ol-

vasni tudásáról közvetlen észleléssel vizsgálat után győződik meg.

Az írni és olvasni tudás igazolására becsájtható a férfi nemhez tartozó minden magyar állampolgár, aki 24-ik évét betöltötte. Azoknak, akik már az előző évekre érvényes névjegyzékbe felvették, valamint azoknak, akik az előző években megtartott írni-olvasni tudást igazoló vizsgát sikeresen kiállították, újból nem kell vizsgálatra jelentkezniök.

A vizsgálat teljesen ingyenes és azért semmiféle díjat fizetni nem kell. A vizsgálatok 1918. évi február hó 26-ikán d. e. 8 órakor kezdődnek a városháza bizottsági és tanács-termében. A vizsgálatok végződnek ugyanezen napon d. u. 2 órakor.

A vizsgálatra akár személyesen, akár levél útján a vizsgálat megkezdésének napjáig lehet jelentkezni a polgármesteri hivatalban Pásztor Bertalan I-ső aljegyzőnél a hivatalos órák alatt, (Városháza, I. em., 3. sz. ajtó), aki az érdeklődőknek és jelentkezőknek a szükséges felvilágosításokat és utbaigazításokat is megadja.

Kelt Nagyváradon, 1918. évi február hó 10-én.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

A Kath. Népszövetség vig-estélye.

A Népszövetség műkedvelő művészgárdája a szilveszteri nagyszerű kabaré után ismét bebizonyította, hogy kiváló szórakozást tudnak nyújtani mindazoknak, akik kellemes estében akarnak részesülni. Tegnap vig-estélyük fényesen tanuskodott arról, hogy műkedvelői nivón jóval felülállanak összejáték és színjátszás dolgában.

A műsor minden száma ügyes és ötletes volt, sok derüs percet szerzett a közönségnek, amely szép számmal gyűlt össze a Kat. Kör Szent László termében.

Az estély első száma humoros kuplé volt a választójogról. Lakatos Sándor, Berengh Béla és Novák Ferenc adták elő hangos derűltség közepette Papp Károly diszk-rét zongora kísére mellett. Meg is kellett ismételniök.

Utána „Minden drága“ című kuplét énekelt Berengh Béla. A kuplé Szilágyi Béla és Papp Károly ügyes szerzeménye.

„Az Estnek fog meghalni“ című ötletes Szenes-tréfában Zöld Magduska, Novák Ferenc és Lakatos Sándor jeieskedtek.

A vetélytársak című jelenetben Zöld Magda és Szilágyi Mariska nemcsak csinosak voltak, de nagyon jól is játszottak. — Partnerük, Berengh Béla jellegzates alakítása is tetszett.

Magánjelenet is volt. Szilágyi Mariska igen kedvesen és nagy sikerrel adta elő a „Bekvártélyozás“-t.

Gábor Andor ismeretes, de mindig harsogó kacajt kiváltó tréfája, a „Kozák“ képezte a műsor következő számát. A cimszerepet Berengh Béla alakította pajzán humorral. Az egyik magyar baka szerepében kiváló komikus vérját csillogtatta Lakatos Sándor, a másik baka alakjába pedig Novák Ferenc vitt be sok eredetiséget.

A nagyszerű műsort betetőzte az utolsó szám: Zilahi Lajos, a paraszt nép lelkivilágának kiváló ismerőjének hosszabb lélegzetű

tréfája: „Az ökör“. A főszerepben a ravasz észiárású paraszt gazda szerepét Lakatos Sándor kreálta humoros, de mindvégig jellemző erőteljű duzzadó megjátszással. A fiatal menyecske szerepében ügyes volt Brunner Emma. A két csendőrt Berengh Béla és Novák Ferenc, a parasztfiút László Gyula alakították sikeresen.

Önletes konferenciát volt Papp Károly, aki a szereplőkkel együtt sok tapsot kapott.

MI OKOZTA

a kiskereskedők nyomorba jutását?

Négy száz kiskereskedő gyűlésez, agítál, memorandumot szerkeszt, amelyben azt kéri, hogy Nagyvárad városa a liszt, cukor és zsír kivételével bizza meg őket az összes élelmiszereknek a közönség részére való elárulásával, mert nincs árujuk. A nagyvárad-i kereskedők is gyűlést tartottak ugyane kérdésben s Popper Ákos dr a közéletmezés mai rendszerét ostromozta, Sarkadi Lajos dr pedig a közéletmezési hivatalok hatásköri túllépéséről beszélt, Fried János, Weisz Mór és Breuer Oszkár dr indítványára memorandumot intéztek a városhoz, a melyet kilenc tagú küldöttség ad át a polgármesternek.

E kérdésben egy független nagyvárad-i nagykereskedőhöz fordultunk, hogy a mozgalom célszerűségéről tájékozódást szerezzünk. Kérdésünkre a következő tárgyilagos és helytálló választ kaptuk.

— A nagyvárad-i kiskereskedők mozgalma jóhiszemű, de téves. A tényállás ugyanis a következő: Mit is árusít a város, ami a fűszerkereskedők érdekeit érinti? Árusít: cukrot, szappant, Franck-kávét, teátsokofádét, petroléumot, konyakot, mákot, diót, sajtot, rumot és legfőképpen pedig lisztet.

Ezekből monopolium jellegű: a liszt, a cukor, mák és dió, mert ezeket a Haditermény és a központok közvetlenül a hatóságokhoz utalják ki.

A lisztre a kereskedők nem reflektálnak, mint hivatalosan kijelentették.

A cukorra szintén nem, mert ezt olyan feltételek mellett kapják meg árusítás céljából, hogy azzal nem érdemes foglalkozni a kereskedőknek, ez marad a város árusításában.

Már most: szappant, sajtot, petroléumot, heringet, Franck kávét a város ad a kereskedőknek, természetesen csak annyit, amennyi van s amennyihez juthat.

A többiből: teából, csokoládéból, konyakból annyit szerezhet be minden kereskedő, amennyit csak akar. Viszont a háborus helyzet folyománya, hogy nagyon sok napi szükségletre szánt cikkhez nem juthat a kereskedő s így a fogyasztó sem.

Téves a közéletmezési hivatalnak az a rendszere, hogy a teához való juthatást jegyhez köti, ennek az a hátránya, hogy a városnak nyakán maradt a tea, mert a kereskedők annyi teához juthatnak, amennyihez csak akarnak.

A máknál pedig az a sajátságos eset állott elő, hogy az országos közéletmezési hivatal maximális árai alatta maradnak annak az árnak, amennyiért a város a mákot tényleg árusítja.

Kiderült, hogy a városnak magának sincs

elég áruja, hogyan adjon tehát a kereskedőknek? A kereskedők nyomorúságát nem az élelmicikkeknek városi kezelésbe való vétele okozta, hanem az árubeszerzés nehézségei, saját hibájuk, egyrésztük kapzsisága és a felburjánzott lánckereskedelem, a cserekereskedelem.

Elvesztett existenciájukat tehát aligha fogja helyreállítani az, ha a városi üzleteket becsukják. Az árubeszerzés, a piac megkönynyebbülése az, ami, elismerjük, részvétre méltó gazdasági helyzetünkön segíthet.

HIREK

Hamvazó szerda.

Nagybőjti szent beszédek.

A farsangi időszak végét ért. A mai nappal elkövetkezett a megbánás a magába szállás ideje, a Megváltó kinszenvedésének emlékeztetere rendelt nagybőjt. Az egyház az örök értékre irányítja gondolatunkat s figyelmeztet, hogy porból lettünk s porrá leszünk. A test elporlad, de a lélek örökké él s erre az életre kell elkészülnünk, mert ebben az életben fogjuk megtalálni az örök boldogságot.

A mai napon az Ur szolgálja a hívó ember homlokára csipetnyi port szór, hogy emlékünkre vesse gyarló emberi voltunkat.

Most a dúló háboru viharában fokozottan kell erre gondolnunk s előkészíteni lelkünket az örök életre.

Az Ur Jézus kinszenvedése példát ad a türesemre, az önmegtartózkodásra. Kövessük az Ő példáját mindég, de a mai Hamvazó szerdával kezdődő nagybőjti időszakban fokozottan.

A nagybőjt ideje alatt a plebánia templomokban nagybőjti ájtatosságokat és szent beszédeket tartanak.

A várad-olaszi plebánia templomban ma és a nagybőjt minden szerdáján Imrik S. Zoltán tb. kanonok tartja a nagybőjti szent beszédet, este fél 7 órakor.

A Szent-László templomban a nagybőjt minden péntekén este 6 órakor dr Lestyán Endre plebános mond nagybőjti predikációt.

A várad-velencei plebánia templomban nagybőjt minden csütörtökén este 6 órakor Halász Gyula plebános tartja a nagybőjti szent beszédet.

A nagybőjt minden vasárnap délutánján a székesegyházban, a várad-velencei plebánia templomban és a kapucinus atyák templomában szent keresztutí ájtatosságokat tartanak.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Péter János 37. gye-beli tart. segédlelkész a Ferenc József-rend hadiékítményes lovagkeresztjével, Oláh Lajos 4. honvédgyalozezrednél beosztott főhadnagyot a 3. osztályu hadiékítményes katonai érdemkeresztel tüntette ki. Ugyanezen kitüntetésben részesült Prigona Actiu 4. honvédgyalozezredbeli tart. hadnagy.

* **Apponyi helyettese Esterházy Móric.** Budapesti tudósítónk jelenti: A hivatalos lap közli, hogy a király gróf Apponyi Albertnek egy havi szabadságot engedélyezett s a kultuszminiszterium ideiglenes vezetésével Esterházy Móric grótot bizta meg.

* **A kijelölő választmány ülése.** Ember Géza főispán Nagyvárad város kijelölő választmányát inbruár 14-én, csütörtökön délelőtt 11 órára ülésre hívta össze, amelyen a csütörtök délutáni közgyűlésen megajjtendő választásra pályázók jelölését állapítják meg.

* **Pártértekezlet.** A törvényhatósági bizottságnak a függetlenségi párthoz tartozó tagjait felkérem, hogy a csütörtöki közgyűlés tárgysorozatának megbeszélése végett ma, szerdán este 6 órakor az Iparoskör helyiségében legyenek szivesek megjelenni. Dr Stokker József, elnök.

* **Boroevics és Böhm-Ermolli tábornagyok.** A hivatalos lap közli, hogy a király tábornagyokká léptette elő bojnai Boroevics Szvetozár és báró Böhm-Ermolli Ede vezéréredekéseket.

* **A Szabadegyetem** mai estélyének keretében a kir. kat. jogakadémiának nagy készültségű tanára: dr Szemétyi Kálmán fogja folytatni nagy koncepcióju előadását, melyben a nők helyzetét fejtegeti a magánjog szempontjából. A második előadó: dr Popovici Miklós ezredorvos, akadémiai m. tanár lesz, aki „Fertőző betegségek, epidémiák az ó-korban, a háboru előtt és a háboru alatt“ címmel a népek élettanát fogja vizsgálódás alá venni a háboru szemüvegén át nézve. Mindkét előadás ugy tárgyánál, mint aktualitásánál fogva a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot. Az előadás fél hat órakor kezdődik a Katholikus Kör nagytermében.

* **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter a nagyvárad-i Stefánia Szövetség alapszabályait jóváhagyta.

* **A Kath. Kör köznevelődési estélyei.** A nagyvárad-i Katholikus Kör a nagybőjt folyamán Szent-László termében 1918 február 15-én, 22-én, március 1-én, 8-án, 15-én és 22-én mindenkor délután 5 órakor köznevelődési tanfolyamot rendez. Az estélyen közreműködnek dr báró Apor Vilmos, Domanek Pál, dr Géczy József, dr Szabó Vendel, Szilágyi Dózsa és dr Vucskics Gyula mint előadók, továbbá Erdős Mátyás, Gödör László, Kürti István, Nagy Ferenc, Resch Mihály, Rózsa Ambrus, Szabó Imre és Tompa Béla urak, dr Báthori Oszkárné, Bleyer Andorné, dr Dajka Endréné, Györffy Józsefné, Mártonffy Zoltánné, Nagy Ferencné, özv. Pequinyi Edéné, Resch Mihályné urasszonyok és Bagossy Olga, Barabás Erzsike, Boros Elza, Imrik Mária, Láposy Erzsébet, Nagy Irénke, Polgár Mariska, Pillmann Margit, Sági Erzsébet, Seregély Irma, Szokoly Erzsike, Szabó Erzsike, Vásárhelyi Pálma és Zalán Mária urleányok, továbbá az Orsolyazárda tanítónőképzőintézete, valamint a premontrai főgimnázium férfi- és vonós zenekara. A pénteki estély teljes műsorát legközelebb közöljük.

* **Megszűnt az olasz városi konyha.** Tudatom a város közönségével, hogy a Sztaroveszky-utcán (a Három Rózsa épületben) levő hatósági konyhát a napközi otthon céljaira engedtem át, ennek következtében 1918 február 13-tól kezdve mások részére ott étel kiszolgáltatva nem lesz. Nagyvárad, 1918 február 12-én. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

Az antant újból tanácskozik.

Budapest, február 12. (Saját tudósítónktól.) A versaillesi haditanács a jövő héten újból összeül s az antant a megváltozott helyzet folytán szükséges intézkedésekről tanácskozik.

Lloyd George a legerősebb fegyverkezést sürget.

Budapest, február 12. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Lloyd George ma nyilatkozik az általános helyzetről a felső házban és 25-én a szakszervezeti gyűlésen Liverpoolban. A legerősebb fegyverkezésre van szükség, ezt fogja kifejteni.

Bucusz Breszt-Litovszktól.

Budapest, február 12. (Saját tudósítónktól.) Breszt-Litovszkból jelenti február 11-én a Magyar Távirati Iroda:

A Breszt-Litovszkba béketárgyalásra kiküldött diplomáciai missziók ma bucsuebédre gyűltek össze. Gróf Czernin ez alkalommal a négyes szövetség és az ukrainai delegáció nevében beszédet mondott, amelyben Lipót bajor hercegnek köszönetét tolmácsolta a keleti főparancsnokság részéről megnyilvánult vendégszeretetért. Lipót herceg meleg szavakkal válaszolt s kiemelte a bresztlitovszki békomunka által teremtett helyzet jelentőségét. — Ma reggel valamennyi delegáció tagjai elutaztak.

Berlinből táviratozzák: Kühlmann delegációja tagjaival hétfőn elutazott Breszt-Litovszkból s ma délben Berlinbe érkezett. Czernin és munkatársai hétfőn este utaztak el. Kühlmannal együtt Radoszlavov is Berlinbe utazott, Trockij ugyancsak uton van Pétervár felé. Ezzel Breszt-Litovszk történelmi szerepe véget ért.

* **Kilépés a nagyváradai újságírók egyesületéből.** Sas Ede és szerkesztőségi tagjai azon indokból, hogy a Biharmegyei és Nagyváradai Újságírók Egyesületének választmánya legutóbbi ülésén politikai vonatkozású határozatot hozott, levélben jelentették be az egyesületből való kilépésüket. A választmány tegnap este tartott gyűlésén egyértelműen konstataálta, hogy a Fényes László üdvözlésére vonatkozó határozatnak semmiféle politikai tendenciája nem volt. Egyben tudomásul vették a bejelentett kilépéseket. Mi a magunk részéről Fényes László üdvözlését ugyan helytelen dolognak tartjuk, de viszont kár ennek a kisiklásnak valami nagy jelentőséget tulajdonítani, mert még Fényes László nagy embernek találja képzelni magát.

* **Felhívás a szabó iparosokhoz.** Felkérem az ipartestület kötelékébe tartozó férfi, női és konfekciós szabó iparosokat, hogy közös munka vállalása céljából f. hó 13-án, azaz ma este 7 órakor az ipartestület helyiségében minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel: *Czegledy Jeremiás*, elnök.

* **Nincs biztosítva Biharvármegye lisztellátása.** A közlelmezési miniszter tegnap értesítette Biharmegye alispáni hivatalát, hogy a megye részére a következő hónapra 55 waggon lisztet utalt ki, melynek 50% százaléka, vagyis fele tengeri liszt. A miniszteri intézkedés a megye lisztellátását a legnagyobb zavaroknak teszi ki, illetőleg kényszeríti a megye közlelmezési ügyosztályát, hogy a megye lakossága részére a régi lisztkvótának csak egy negyedrészt utalja ki. A kiutalt 55 waggonból ugyanis elsősorban a megyében levő 70 iparvállalat szükséglete elégitendő ki, amely célra 28 waggon szükséges; a megye lakosságának részére tehát mindössze csak 27 waggon liszt jut. A sérelmes intézkedés ellen *Fráter Barnabás* alispán már tegnap sürgős felterjesztést intézett a miniszterhez és reméli,

hogy a megyét lehetetlen helyzetbe hozó rendeletét a miniszter mihamarabb vissza fogja vonni.

* **4000 koronás lopás a huscsarnokban.** Érdekes lopási eset foglalkoztatja most a rendőrséget. Vasárnap a nagypiaci kóserhuscsarnokba vásárolni ment Klein Dávid, Steiner Sándor ügyvéd nejének édesatyja. Az üzletben sokan voltak, úgy hogy várakozni kellett. Klein Dávid, attól félve, hogy a télikabát rámelegszik, levetette kabátját és a csarnokban levő fali fogásra akasztotta. Vagy 5 perc múlva eszébe jutott, hogy a télikabát oldalzsebében maradt pénzes tárcája több ezer korona tartalommal. Odament, hogy a tárcáját kivegye. A tárcá meg is volt, azonban úgy vette észre, hogy laposabb lett. Átvizsgálva a pénztartalmat, tényleg kis kis híján 4000 koronája eltűnt belőle. Azonnal értesítette telefonon a rendőrséget, ahonnan Vass Albert detektív ment ki a helyszínre, azonban eredményt már nem lehetett elérni, a tettes akkora, vagy körülbelül már előbb odább állott. A nyomozás folyik.

* **A kamara értesítései.** Az érdekelték figyelmébe ajánljuk, hogy mielőtt a háboru alatt Svájcban alakult be- és kiviteli cégekkel összeköttetésbe lépnének, felvilágosításért forduljanak az alulírott kamarához. A Magyar áruforgalmi Iroda felhívására közöljük az érdekeltékekkel, hogy az Oroszországgal való csereforgalomban szükséges volna nagyobb mennyiségű ipari cikkek, hogy kicserélje olyan élelmicikkekkal és nyestertermékekkel, amelyek a hadseregnek és a hadsereg mögötti országoknak szolgálna javára. Szükségük volna nevezetesen zseb- és kar-kötőórákra, óralánc, zsebkés, olló, borotva és borotváló készülék, borotváló szappan, kölnivíz, borotváló ecset, kefe, fésű, zsebtű, cigarettadoboz, pénztárca, tűszerszám, cigarettahüvely, cigarettapapír, pipa, játékkártya, levélpapír, notes, ceruza, töltőtoll, varró, gombos és biztonsági tű, gomb, patentkapocs, gyűszű, gyűrű, képeslap,

száj- és húzóharmonika, okarina, hajvágógép, villamoszeblámpa és hozzá val elemek és egyéb diszműáru cikkek és paraszti szükségleti cikkek. Felhívjuk ennélfogva a kerületünkbeli szállítóképes cégeket, hogy minták beküldése mellett a fenti cikkekre vonatkozó ajánlataikat a Magyar Áruforgalmi Irodának (Budapest, V., Béla-u. 6. sz.) küldjék be. Az áruk átvételét és kifizetését egy katonai hatóság által a Magyar Áruforgalmi Irodához kiküldött közeg eszközli. Nagyvárad, 1918 január hó 29. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: *Sztarill Ferenc* elnök. s. k. Dr. *Sarkadi Lajos* s. k. titkár.

* **Elhalasztották a fémtárgyak átvételét.** A m. kir. honvédelmi miniszter ur 28030—30 b. 1917 sz. rendeletével közölte, hogy a 21722—eln. 20 b. 1917 sz. rendeletével hadicélokra beszoigáltatni rendelt nikkelezett, ezüstözött, vagy ezüsttel lemezelt tárgyak beszoigáltatásától további intézkedésig eltekint. Ezen rendelkezést azon értesítéssel hozom az érdekelték tudomására, hogy a fémtárvéti bizottság által a helyszínen összeirt tárgyak beszoigáltatására újabb határidő fog kitűzteni. Nagyvárad, 1918 január 29-én. Dr. *Dajka Endre*, fémtárvéti biz. elnök.

* **Pemete- és hársfamézscukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású.** Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

* **Nem szabad üzérkedni katonai tárgyakkal.** A katonai hatóságok gyakran tpsasztalták, hogy egyes katonai ruházati és egyéb felszerelési tárgyak, amelyek csak kivételesen kerülhettek jogosan egyesek magántulajdonába, különösen zsidóknál sűrűn tárgyai az eladás vételek. Minthogy az említett cikkek üzött visszaélések az államkincstár érzékeny megkároztatásával járna, a os. és kir. hadügyminiszter ur abt. 183.343. sz. rendeletével akként intézkedett, hogy katonai egyének katonai felszerelési tárgyakat, ha azok jogos magántulajdonai is, nem adhatnak el kereskedőknek (zsidóknak) hanem azokat a katonai intézményekhez csakis ellenérték fejében kell beszoigáltatni.

Ennélfogva a kincstári katonai felszerelési tárgyakat még jogos tulajdonosaik sem árusíthatják el többé és az a kereskedő, (zsidó) aki ilyen cikket megszerzi, jóhiszemű szerzőnek az tekinthető magát, a rosszhiszemű szerzőre, vagy jogosulatlan birtokosa megállapított következményeknek teszi ki. Nagyvárad, 1918 február 12. *Rendőrkapitányi hivatal.*

A Réten nem lehet trafikot kapni.

A pénzügyigazgatóság figyelmébe.

A következő sorok közlésére kéretünk fel:

A Réten, Nagyvárad városának ezen az erős fejlődésnek indult, de a háboru ideje alatt minden tekintetben elhanyagolt részében hetek óta egyáltalában nem lehet trafikot kapni. Az ok nagyon egyszerű és azzal a mondással fejezhető ki legtalálhatóbban, hogy aki a Réten lakik és dohányt, cigarettát akar venni, az két szék között a pad alá kerül.

Emlékeznünk egy pénzügyminiszteri rendeletre, mely a szatócok, kereskedők trafik jogát elvette azért, hogy a csak trafik árusítással foglalkozók megélhetését biztosítsa. A miniszteri rendelet humánus célját maguk az érdekelt kereskedők is belátták. Ezt a rendeletet Nagyváradon a pénzügyigazgató-

ság a legnagyobb eréllyel végrehajtotta, úgy hogy a város területén több mint száz olyan trafikjogot vont vissza, ahol az árusító főkeresetet nem a trafik árusítás képezte.

A Réten, a Széles-utcán van a Reich Antal italmérséssel egybekötött vegyeskereskedése, ez minden hét keddjén trafikot oszt. Tőle 20 lépésre van egy kizárólag csak trafik árusítással foglalkozó üzlet, ez a hét vasárnapján oszt trafikot. A két trafik a két szék, mely között a dohányos a pad alá kerül, mert Reich Antal azt mondja, menjen a 20 lépésre fekvő trafikba, a trafikos meg azt mondja, menjen Reich Antalhoz. Dohány, cigaretta pedig nincs, hétről-hétre nincs.

A trafikos üzlet tulajdonosa egy hadiözeveg s ez is eggyel több ok arra, hogy a fentebb idézett miniszteri rendelet végrehajtsák a Réten is. Más szóval legyen a Réten csak egy trafik, de abban legyen is azután trafik. A nagyváradai pénzügyigazgatóság, mely a hadirokkantak és hadiözevegek szomorú megélhetési viszonyait azzal igyekszik javítani, hogy trafikjog engedélyezéssel siet a segítségükre, bizonyára a felhozott esetből következő anomáliát is megszünteti azzal, hogy az italmérés és vegyeskereskedés trafik jogát megvonva, a hadiözeveg trafiküzletének bőségesebb trafikot adat.

Komoly dolog a háború.

Minden kommentár nélkül közöljük az alábbi sorokat, amelyeket Fyle Hamilton amerikai polgár írt egy amerikai lapba. A jenki írása így hangzik:

Amikor Newyorkba utazva elfoglaltam helyemet a vasúti fülkében, így szólt hozzám a kalauz:

— Kérek még 55 centet.

Kérdő tekintetemre ezt a magyarázatot adta a kalauz:

— Ez új adó, hogy jól viselhessünk háborút és a németeket megverhessük.

Amikor a nagy központi állomásra megérkeztem, bementem egy telefonfülkébe és több számot kértem. Mire 40 centet követeltek tőlem.

— Egy számért öt centet kell fizetni adó gyanánt, magyarázta a hivatalnoknő. Meg kell szerezni az eszközöket, hogy megverhessük a németeket.

— Bizonyára, mondtam és fizettem, mert nem tehettem másként.

A postán megtudtam, hogy a postai díjszabás félszázalékkal emelkedett, a klubban arról értesültem, hogy a tagsági díjat felemelték és azután megismerkedtem a szivarok, cigaretták és pipadohány új áraival. A tíz centes cigarettacsomag ezentúl 13 centbe kerül, a drága szivarok árához 10 centet csaptak. A színház is egyre drágább lesz. A két dolláros jegy ára majdnem egyötödével emelkedik. A vonaton a személypodyaszt éppen úgy megadóztatják, mint a személyjegyet. Aztán a bor, sör és pálinkák ára is emelkedik, sőt még a limonádék is megdrágulnak.

— Nem viselhetünk háborút zenével és jókedvvel, magyarázta nekem a hadügyminiszter. Az Egyesült Államok népének meg kell tudnia, hogy a háború egészen más és sokkal komolyabb dolog, mint ahogy véli.

Nyilttér.

Az általam megvett ADRIA-kenyérgyár

ERZSÉBET-kenyérgyár

cim alatt tovább vezetem.

A régi telefonszám (551) megszüntetvén

UJ TELEFONSZÁM: 10-46

mely szám alatt mindenféle szakmámba vágó megrendeléseket elfogadom és legnagyobb pontossággal és gondnal teljesítem. Sütnivalót :: reggel 8-tól 9-ig fogadom el. ::

Fióközletek:

Szent László-tér 7.

Teleki-utca 53.

Nagy Sándor-utca 4.

Szíves pártfogást kér:

Róth Sámuelné

Szacsvai-u. 44. Telefon 10-46.

Színház.

Heti műsor:

Szerda: Stambul rózsája (25-ik előadás.)

Csütörtök: Vasgyáros.

Péntek: Zsuzsi kisasszony.

Szombat délután: Lavotta szerelme.

Szombat este: Ocskay brigadéros.

Vasárnap délután: Timár Liza.

Vasárnap este: Padlásszoba. (Bemutató előadás.)

A Vasgyáros. Ohnet György közkedvelt színműve: a Vasgyáros legközelebb csütörtökön kerül színre. A szereposztás ugyanaz, mint amelyben csak nemrég ujtották fel ezt a kitünő színvonalú alkotást.

A Stambul rózsája 25-ödször. Szerdán este kedves ünnepe lesz a Szigligeti-színháznak. Ezen az estén a gyönyörű muzsikájú Stambul rózsája 25-ik előadását éri meg.

Zsuzsi kisasszony. A legutóbbi előadás zsufoolt háza is annak a közönségnek volt a kifejezője, hogy a Zsuzsi kisasszonyt még sokáig állandó műsordarabként hagyja meg a repertoiron az igazgatóság. A pompás operettben, amely legközelebb pénteken este kerül színre, Vigh Mancival a fő női szerepben, T. Pogány Jankának, Tompa Bélának, Békefi Lajosnak, Szabó Gyulának és Madas Pistának vannak kitünő szerepei.

A padlásszoba. Vasárnap este ismét bemutató előadása lesz a Szigligeti-színháznak. Ez alkalommal ismét az operette-együttes szaporítja sikereinek a számát abban a bájos daljátékban, amely a német színpadon Die Liebe am Dach kellett hatást és valóssággal diadalmasan vonult be Budapestre a Padlásszoba címe alatt. A vídám librettóju operett hangulatos zenéjét Stojanovits Jenő írta és nálunk Erdélyi Miklós színiigazgató rendezésében, elsőrangú előadásban kerül színre a Padlásszoba. Az előadás keretében Kovács Margit, Kálmán Manci, T. Pogány Janka, Tompa Béla, Szigethy Jenő, Szabó Gyula, Stoll Béla és Madas Pista jutnak kitünő, értékes szerepekhez.

Lavotta szerelme. A színház vezető sége, számolva a liktetően élénk érdeklődéssel, amelyet a közönség a Lavotta sze-

relme előadásai iránt tanusit, alkalmat akar-nak szolgáltatni arra, hogy azok, akik e bemutatónak és az ezt követett előadásokra nem kaptak jegyet, mihamarább megláthassák a Lavotta szerelme legközelebbi előadását, amely szombat délutánra van kitűzve.

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vizes készlet esiszől üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály tálca	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali órártó színes	5.-
Majolika vizeskanos színes	5.-
Kenyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávéskészlet színes aranyozással	40.-
Feketés készlet színes aranyozással	80.-
Rébdőlkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120.-
Hideg felvágottas készlet, sz. aranyozással	20.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalásban	8.-
Teás csésze színes, finom aranyozással	8.-
Kávé	8.-
Köpöcsésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nippok, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Biharvármegye alispánjától.
2138—1918. Ad. sz.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye törvényhatóságánál nyugdíjazás következtében üresedésbe jött, évi 4800 korona kezdő fizetés és évi 1280 korona lakpénzzel javadalmazott vármegyei t. főügyési állásra, továbbá szintén nyugdíjazás folytán üresedésbe jött, évi 3600 korona kezdő fizetéssel, természetbeni lakással és a megállapított terhes általánnyokkal javadalmazott: berettyóújfalui, központi és székelyhídi főszolgabírói állásokra, valamint az ezeknek a törvényhatósági bizottság folyó évi március hó 20-án tartandó közgyűlésén választás útján történendő betöltése által esetleg megüresedő és ugyanakkor betöltés alá kerülő más állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket a 125000/1912 B. M. szám alatt kibocsátott Vármegyei Ügyviteli Szabályzat 4 §-ában előírt módon, Biharvármegye főispánja méltóságos Malatinszky Lajos urhoz kimezve hozzám folyó évi március hó 16-ának déli 12 órájáig annyival is inkább adják le, mivel később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Biharvármegye szolgálatában állók a fent kitett időn belül előttem személyes szóbeli jelentkezés útján is pályázhatnak.

Nagyvárad, 1918. febr. hó 9-én.

Fráter Barnabás
alispán.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Képkerekezések

a legmodernebb kivitelben
minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáromon lévő nagy üvegfűző miatt olcsó árban, gyorsan készülnék. Ovál keretek nagy raktára.

Modernképkerekezési vállalatnál
Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a
!! Széchenyivel szemben. !!

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

1918. február 1-én kezdődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Cs. és kir. Lőértékesítő Állomás Parancsnokság
Nagybessenyő-pusztá. U. p. Nagyvárad 5.

Exh. No. 45—1918.

Közhirre teszem, hogy a t. évi február hó 18-án reggel 9 órakor 100 drb. mező- és erdőgazdasági célokra alkalmas katonaló fog Nagyváradon, a lóvásártér mellett árverés útján a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Az árverésen csak oly vevők vehetnek részt, akik az illetékes közigazgatási hatóságuk által díjmentesen kiszolgáltatandó „Igazolvány”-nyal igazolják lóvásárlási jogosultságukat.

Ezen árverésen a szokottnál lényegesen jobb lóanyag fog eladásra kerülni.

ORTUTAY főhadnagy
parancsnok.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFA-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Watter
Wolfram szálak Tungram-égők
állandóan raktáron.

Eladó egy malomberendezés,

ugymint malomszíták, hozzá-
való szíjtárcsák, transmissiók
és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai

R.-T.-nál, Nagyváradon.

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: összehajtott
ágak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.
Telefon szám: 558.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

A telep telefonja 814.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

Ertesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállíttatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerező telefonja

55.

Főszerező telefonja

55.